

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія викладачів природничих дисциплін

Хімія

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань	0101 Педагогічна освіта
	0202 Мистецтво
	0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини
	0201 Культура
	0303 Журналістика та інформація
	0304 Право
	0305 Економіка та підприємництво.
	0306 Менеджмент і адміністрування
спеціальність	5.01010201 Початкова освіта.
	5.01010101 Дошкільна освіта
	5.01010601 Соціальна педагогіка
	5.01020101 Фізичне виховання
	5.02020401 Музичне мистецтво
	5.02020501 Образотворче мистецтво
	5.02020701 Дизайн
	5.02010201 Бібліотечна справа
	5.02010501 Діловодство
	5.03030301 Видавнича справа і редактування
	5.03040101 Правознавство
	5.03050801 Фінанси і кредит,
	5.03060101 Організація виробництва
	5.02020201 Хореографія

інститут, факультет, відділення Університетський коледж

Київ – 2015 рік

Робоча програма Хімія для студентів
 галузь знань 0101 Педагогічна освіта
0202 Мистецтво
0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини
0201 Культура
0303 Журналістика та інформація
0304 Право
0305 Економіка та підприємництво,
0306 Менеджмент і адміністрування
 (шифр і назва напряму підготовки)
 спеціальність 5.01010201 Початкова освіта,
5.01010101 Дошкільна освіта
5.01010601 Соціальна педагогіка
5.01020101 Фізичне виховання
5.02020401 Музичне мистецтво
5.02020501 Образотворче мистецтво
5.02020701 Дизайн
5.02010201 Бібліотечна справа
5.02010501 Діловодство
5.03030301 Видавничча справа і редактування
5.03040101 Правознавство
5.03050801 Фінанси і кредит,
5.03060101 Організація виробництва
5.02020201 Хореографія
 (шифр і назва спеціальності)

„25” серпня, 2015 року

Розробники: Глухенька Людмила Миколаївна,
 викладач-методист циклової комісії природничих дисциплін
 Університетського коледжу Київського університету
 імені Бориса Грінченка
 Хитра Зоя Михайлівна,
 викладач циклової комісії природничих дисциплін
 Університетського коледжу Київського університету
 імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії природничих
 дисциплін

Протокол № 1 від «25» серпня 2015р.
 Голова циклової комісії Глухенька Л.М. (Глухенька Л.М.)

Розподіл годин завірено з робочим навчальним планом, структура типова
 Заступник директора С.І. Дем'яненко (С.І. Дем'яненко)
 з навчальної роботи
 Заступник директора З.Л. Гейхман (З.Л. Гейхман)
 з навчально-методичної роботи

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу
 Київського університету імені Бориса Грінченка
 Протокол № 1 від «31» серпня 2015 року
 Голова М.В. Братко (М.В. Братко)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів	<u>Галузь знань</u> 0101 Педагогічна освіта 0202 Мистецтво 0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини 0201 Культура 0303 Журналістика та інформація 0304 Право 0305 Економіка та підприємництво, 0306 Менеджмент і адміністрування	Нормативна (за вибором)
Модулів Змістових модулів	<u>Спеціальність</u> 5.01010101 Дошкільна освіта 5.01010601 Соціальна педагогіка 5.01020101 Фізичне виховання 5.02020401 Музичне мистецтво 5.02020501 Образотворче мистецтво 5.02020701 Дизайн 5.02010201 Бібліотечна справа 5.02010501 Діловодство 5.03030301 Видавнича справа і редактування 5.03040101 Правознавство 5.01010201 Початкова освіта 5.03050801 Фінанси і кредит 5.03060101 Організація виробництва 5.02020201 Хореографія	Рік підготовки: 1
Загальна кількість годин – 70год		Семестр I, II
		Лекції 35 год.
		Лабораторні заняття 20 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних І семестр – 1 ІІ семестр – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «молодший спеціаліст»	Самостійна робота 11 год. Вид контролю: Модульний контроль 4 год

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма з хімії для ВЗН І-ІІ рівнів акредитації розроблена на основі Держаного стандарту базової повної загальної освіти та на основі новітньої Програми «Хімія 7-11 кл.» Міністерства освіти і науки України.

Метою навчання хімії є: формування засобами навчального предмета ключових компетентностей студентів, необхідних для соціалізації, творчої самореалізації особливості, розуміння природничо-наукової картини світу, вироблення екологічного стилю мислення і поведінки та виховання громадянина демократичного суспільства.

Досягнення зазначеної мети забезпечується виконанням таких завдань:

- розвиток особистості студентів, його природних задатків, інтелекту, здатності до самоосвіти;
- формування наукового світогляду студентів на основі засвоєння системи знань про речовини та їхні перетворення, основні хімічні закони й теорії, методи наукового пізнання в хімії;
- формування життєвої й соціальної компетентностей студента, його екологічної культури, навичок безпечної поведінки з речовинами у побуті та на виробництві;
- розкриття ролі хімії в розвитку суспільного господарства та забезпечені добропорядку людини.
- уміння самостійно і умотивовано організовувати власну пізнавальну діяльність, виконувати лабораторні експерименти, проводити розрахунки за хімічними формулами і рівняннями, орієнтуватися і приймати рішення у проблемних наукових та практичних ситуаціях;
- розвиток інтелектуальних і творчих здібностей у процесі вивчення предмету «Хімія», впливу хімії на технічний прогрес людства;
- використання набутих знань та вмінь у практичному житті та побуті для визначення можливостей перебігу хімічних перетворень в різних умовах і розуміння їх наслідків; пояснення хімічних процесів, які відбуваються в природі, побуті та на виробництві; вироблення навиків екологічно правильної поведінки в навколошньому середовищі, розуміння небезпеки хімічних забруднень довкілля та шкідливий його вплив на організм людини, безпечної поведінки з легкозаймистими, токсичними та вибуховими речовинами, виготовлення розчинів необхідної концентрації в побуті та на виробництві;
- попередження хімічних явищ, які створюють загрозу для здоров'я людини;
- уміння здійснювати пошук, опрацьовувати та систематизувати наукову інформацію, оцінювати її достовірність;
- усвідомлення впливу хімічних речовин на довкілля, екологічне виховання студентів;
- висвітлювання ролі хімії як науки, що забезпечує вирішення глобальних проблем людства, таких як енергетична, продовольча та проблема створення нових матеріалів.

Студенти повинні знати:

- поширення хімічних елементів у природі, будову атомів металічних і неметалічних елементів, особливості будови атома Карбону, колообіг найважливіших елементів, уміти складати загальну характеристику елемента за

будовою атома та прогнозувати властивості утворюваних ним простих речовин і сполук, висловлювати судження про біологічну роль найважливіших елементів, оцінювати значення процесів колообігу хімічних елементів у природі;

- назви, склад, будову, основні властивості, способи добування, застосування найважливіших сполук металічних і неметалічних елементів, основних класів органічних сполук, найпоширеніших полімерів, розуміти генетичні зв'язки між речовинами, причини багатоманітності речовин, рівні організації речовини;
- різні ознаки класифікації та особливості перебігу хімічних реакцій, основні типи реакцій за участю неорганічних і органічних речовин, хімічні перетворення під дією електричного струму;
- суть основних наукових категорій та форм наукового пізнання дійсності;
- застосування речовин і матеріалів на їх основі у різних галузях, розуміти суть нано- і біотехнологій, значення хімії в житті людини та виробництві, її роль у розв'язанні сировинної, енергетичної, продовольчої, екологічної проблеми.

Студенти повинні вміти:

- складати загальну характеристику елемента за будовою атома та прогнозувати властивості утворюваних ним простих речовин і сполук, висловлювати судження про біологічну роль найважливіших елементів, оцінювати значення процесів колообігу хімічних елементів у природі;
- характеризувати властивості неорганічних та органічних речовин, установлювати причинно-наслідкові зв'язки між складом, будовою і властивостями речовин, складати відповідні рівняння хімічних реакцій, висловлювати судження про згубну дію алкоголю, наркотичних речовин, тютюнокуріння на здоров'я, оцінювати значення синтетичних органічних речовин;
- класифікувати хімічні реакції, проводити розрахунки за хімічними рівняннями, оцінювати значення хімічних і фізичних методів переробки природної сировини;
- самостійно виконувати хімічні досліди, розв'язувати експериментальні задачі, висловлювати судження про роль експерименту і теоретичних знань у вивчені речовин, оцінювати внесок вітчизняних і зарубіжних учених у розвиток хімічної науки, проблеми сучасної хімії;
- запобігати шкідливому впливу хімічних сполук у повсякденному житті, висловлювати судження про роль хімічних знань у виробництві та їх внесок у загальну культуру людини, оцінювати біологічну роль та екологічний вплив хімічних елементів та їх сполук.

У студентів мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- володіння хімічною мовою;
- виконання елементарних хімічних операцій та обчислень за участю хімічних сполук;
- пояснення природних явищ з погляду хімії;
- аналіз інформації хімічного характеру;
- вміння сприймати та критично оцінювати інформацію реклами, етикетки засобу побутової хімії чи продукту харчування;

- вміння використовувати хімічні знання в позаурочний час, під час походів та екскурсій, під час безпосереднього контакту студентів з природою;
- здатність розрізняти речовини і хімічні явища в навколошньому світі;
- вміння проводити спостереження та досліди хімічного характеру;
- вміння використовувати хімічні знання для розв'язання теоретичних та прикладних проблем, пов'язаних з реальними ситуаціями в світі;
- вміння оцінювати доцільність використання речовин та хімічних явищ для розв'язання індивідуальних та суспільно-значущих завдань;
- вміння безпечно (для себе, оточуючих, довкілля) поводитися з речовинами та хімічними процесами в побуті та на виробництві;
- вміння оперувати хімічними знаннями та їх критично осмислювати;
- розуміння ролі хімії в розвитку суспільства та забезпечені добробуту людини;

Пріоритетними для предмету «Хімія» є вимоги щодо реалізації практично спрямованого і особистісно орієнтованого підходів її вивчення, володіння знаннями і вміннями, які потрібні в повсякденному житті та допомагають орієнтуватися в довкіллі.

Враховуючи структуризацію профільного навчання і загальноосвітньої підготовки у ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації, Міністерством освіти та науки України встановлено такі напрямки підготовки з визначеною кількістю годин на вивчення предмету:

- суспільно-гуманітарний напрямок – 70 годин;
- технологічний напрямок – 102 годин;
- природничо-математичний напрямок – 136 годин;

Формування ключових компетентностей:

- ціннісно-смислових – бачити і розуміти навколошній світ з точки зору хімії, вибирати цільові та смислові установки для своїх дій і вчинків;
- навчально-пізнавальних – самостійно ставити цілі, здобувати знання на основі спостережень, аналізу, проводити рефлексію власної діяльності;
- інформаційну – шукати, аналізувати, відбирати необхідну інформацію;
- соціальна – забезпечення власної активності учня, стимулювання пізнавальної активності й опора на його діяльність, забезпечення співробітництва, здійснення роботи в команді, орієнтація на окремий продукт, забезпечення мотивацій діяльності, усвідомлення власного внеску у спільну роботу, розв'язання проблем, пошук способів реалізації проекту, вміння використовувати власний досвід і адаптуватися до змін.

Новітня Програма складена з урахуванням ключових компетентностей, необхідних для наукової і творчої самореалізації майбутнього спеціаліста, розуміння ним природничої картини світу, вироблення екологічно правильної поведінки та наукового оцінювання тих чи інших природничих процесів.

Програма будується за принципом концентричності: знання студентів поглинюються та розширяються у процесі вивчення кожної наступної теми або повторення вже вивченої.

Принцип лінійності, який теж лежить в основі побудови Програми, передбачає такий порядок розкриття змістових ліній: неметалічні елементи та їх сполуки; металічні елементи та їх сполуки; органічні сполуки; хімія і життя.

У Програмі враховується й принцип наступності вивчення навчального матеріалу з урахуванням знань отриманих в основній школі.

Програма має чітко виражене екологічне спрямування.

У Програмі визначено зміст навчального матеріалу, сформульовано державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки студентів заожною темою з урахуванням базових компетентностей студентів.

Враховуючи те, що хімія – наука експериментальна, особлива увага приділяється лабораторним заняттям, адже в основі пізнання хімічних явищ лежить експеримент, який є джерелом знань, засобом закріплення навичок, способом контролю якості засвоєння матеріалу і сформованості вмінь. До того ж, лабораторні роботи допомагають засвоїти закони і теоретичні положення хімії, знайомлять з властивостями найважливіших речовин і способами їх добування, прищеплюють навички проведення найпростіших хімічних експериментів. Саме тому лабораторні заняття займають важливе місце у викладанні хімії. Враховуючи забезпеченість навчальних закладів обладнанням та хімічними реактивами, можна замінити виконання певної лабораторної роботи іншою, близькою за метою і способом виконання, експериментом ужиткового характеру.

Кількість годин, відведеніх навчальним планом на вивчення хімії суспільно-гуманітарного напрямку становить 70 годин, з них 59 годин – заняття з викладачем (35 год – лекцій, 20 год – лабораторні роботи, модульний контроль – 4 год.) і 11 годин – самостійна робота студентів.

Вивчення молодшими спеціалістами навчальної дисципліни хімії завершується написанням семестрової контрольної роботи.

3. Програма І семестр

Тема I. Повторення основних питань курсу хімії основної школи.

Періодичний закон і періодична система хімічних елементів Д.І.Менделєєва. Будова атому. Види хімічного зв'язку.

Тема 2. Неметалічні властивості та їх сполуки.

Загальна характеристика неметалічних елементів. Неметали як прості речовини. Явище алотропії .

Основні фізичні та хімічні властивості неметалів. Сполуки неметалів з Гідрогеном і Оксигеном.

Склад, фізичні властивості аміаку і хлороводню. Взаємодія аміаку з водою. Добування аміаку. Солі амонію. Якісна реакція на йони амонію та хлорид-іону.

Оксиди неметалічних елементів. Кислотний характер оксидів неметалічних елементів.

Нітратна та ортофосфатна кислоти. Нітрати та фосфати.

Лабораторна робота № 1

«Добування амоніаку. Вивчення його властивостей. Солі амонію»

Сульфатна кислота. Сульфати.

Лабораторна робота № 2 «Хімічні властивості сульфатної кислоти. Виявлення сульфат-іона»

II семестр.

Карбонатна кислота. Карбонати.

Лабораторна робота № 3 «Добування Карбон (ІУ) оксиду і виявлення його властивостей. Перетворення карбонатів і гідрокарбонатів»

Лабораторна робота № 4 «Розпізнавання сполук неметалічних елементів»

Тема 3. Метали та їх сполуки.

Загальна характеристика металічних елементів. Метали як прості речовини. Металічний зв'язок.

Фізичні та хімічні властивості металів. Сполуки металів з Оксисеном та Гідрогеном.

Поширеність металічних елементів та їх сполук у природі. Загальні фізичні властивості металів. загальні хімічні властивості металів. Поняття про корозію. Лужні лужноземельні метали, магній. Біологічна роль елементів. Основний характер оксидів та гідрооксидів. Твердість води, методи її усунення.

Алюміній. Амфотерний характер його сполук. Ферум, як представник металічних елементів побічних підгруп.

Лабораторна робота №5

«Хімічні властивості металів»

Лабораторна робота №6

«Розв'язування експериментальних задач»

Тема 4. Органічні сполуки.

Теорія хімічної будови органічних сполук О.М.Бутлерова. Багатоманітність органічних сполук, їх класифікація та номенклатура. Генетичний зв'язок між класами органічних і неорганічних сполук.

Природні джерела вуглеводнів. Нафта, газ та їх застосування. Охорона довкілля.

Оксигеновмісні органічні сполуки: спирти, феноли, альдегіди, карбонові кислоти, естери, жири, вуглеводи.

Лабораторна работа №7 (2год)

«Хімічні властивості оксигеновмісних сполук»

Лабораторна работа №8 (2год)

«Розв'язування експериментальних задач»

Тема 5. Хімія і життя.

Хімія та їжа. Хімія та здоров'я. Хімія і здоров'я : лікарські препарати.

Значення хімії як науки і її роль у вирішенні глобальних проблем людства.

Хімія та побут. Побутові хімікати. Мило, його склад, миюча дія. Синтетичні миючі засоби. Загальні правила поводження з побутовими хімікатами. Органічні розчинники, їх застосування..

Захист навколошнього середовища від забруднення СНЗ. Попередження забруднення довкілля при використанні органічних речовин у побуті
Значення хімії для розв'язання продовольчої, сировинної, енергетичної, екологічної проблем, розвитку біо- та нано- технологій

Лабораторна работа №9

«Хімія як основа сучасних матеріалів: СВС. Вивчення властивостей полімерів».

Семестрова контрольна робота.

Лабораторна работа №10

«Порівнянн властивостей мила і СМЗ. Видалення забруднень із поверхні тканин»

4. Структура навчальної дисципліни «Хімія»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	денна форма				
		у тому числі				
1	2	3	4	5	6	7
І семестр						
Тема 1. Повторення основних питань курсу хімії основної школи.	2	2	2	-	-	-
Тема 2. Неметалічні властивості та їх сполуки.	17	13	9	4	2	2
Разом за І семестр	19	15	11	4	2	2
ІІ семестр						
Тема 2. Неметалічні властивості та їх сполуки	6	6	2	4	-	-
Тема 3. Метали та їх сполуки.	16	12	8	4	4	-
Тема 4. Органічні сполуки.	16	14	10	4	2	-
Тема 5 . Хімія і життя.	13	8	4	4	3	2
Разом за ІІ семестр	51	40	24	16	9	2
Всього годин	70	55	35	20	11	4

IV. Навчально-методична карта дисципліни “Хімія” для спеціальності «Дошкільна освіта»

Разом: 70год, лекції –37 год, лабораторні роботи – 20 год , модульний контроль – 2год, самостійна робота - 11год.

Розділи	Розділ III Металічні елементи та їх сполуки										Розділ IV Органічні сполуки		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Тиждень													
Лекції	1			2						6	7	8	
Дати													
Теми лекцій													
Теми лабораторних занять		Лаб.робота №3 Добування CO ₂	Лаб.робота №4 Розпізнавання сполук неметалів.	Загальна характеристика металічних елементів. Метали як прості речовини. Металічний зв'язок. Поняття про корозію.	Фізичні і хімічні властивості металів	Алюміній. Амфотерні характеристики його сполук.	Ферум, як представник метал. елементу.						
Види поточного контролю								Лаб.робота №5 Хімічні властивості металів.					
Підсумковий контроль								Лаб.робота №6 Розвязування експериментальних задач.					

Розділи	Розділ V										
Тиждень	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
Лекції	9					10	11		12		
Дати											
Теми лекцій											
Теми лабораторних занять											
Види поточного контролю											
Підсумковий контроль											

II семестр: лекції 24 год, лабораторні роботи – 16 год, модульний контроль – 2 год

5. Теми лабораторних робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лабораторна робота №1.«Добування амоніаку. Вивчення його властивостей. Солі амонію»	2
2	Лабораторна робота №2.«Хімічні властивості сульфатної кислоти. Виявлення сульфат-іона»	2
3	Лабораторна робота №3.«Добування Карбон (ІУ) оксиду і виявлення його властивостей. Перетворення карбонатів і гідрокарбонатів»	2
4	Лабораторна робота №4.«Розпізнавання сполук неметалічних елементів»	2
5	Лабораторна робота №5. «Хімічні властивості металів»	2
6	Лабораторна робота №6. «Розв'язування експериментальних задач»	2
7	Лабораторна робота №7. «Хімічні властивості оксигеномісних сполук»	
8	Лабораторна робота №8. «Розв'язування експериментальних задач»	2
9	Лабораторна робота №9. «Хімія як основа сучасних матеріалів: CBC. Вивчення властивостей полімерів».	
10	Лабораторна робота №10. «Порівняння властивостей мила і СМЗ. Видалення забруднень із поверхні тканин»	2
Всього		20

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 2. Неметалічні властивості та їх сполуки.	2
2	Тема 3. Метали та їх сполуки	4
3.	Тема 4. Органічні сполуки.	2
4.	Тема 5 . Хімія і життя.	3
	Разом	11

7. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1). За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (*Poyeg Pointr.* - презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- *Практичні*: вправи, лабораторні роботи.

2). За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: *індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні*.

3). За ступенем складності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4). За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1). Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуації зацікавленості (метод цікавих аналогій).

8. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Хімія» оцінюються за 12-ти бальною шкалою. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види і терміни контролю.

У процесі оцінювання навчальних досягнень молодших спеціалістів з хімії застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: письмове тестування, тематичний облік знань, семестрова контрольна робота.

Методи комп'ютерного контролю: тестові програми.

Методи практичного контролю: дослід, лабораторна робота, спостереження.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Рівні навчальних досягнень студента	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
-------------------------------------	------	---

Початковий	1	Студент розпізнає деякі хімічні об'єкти і називає їх (на побутовому рівні)
	2	Студент описує деякі хімічні об'єкти за певними ознаками. Знає призначення лабораторного обладнання.
	3	Студент має фрагментарні уявлення з предмета вивчення, виконує найпростіші хімічні досліди під керівництво м учителя.
Середній	4	Студент знає окремі факти, що стосуються хімічних об'єктів, Складає приклади для проведення дослідів виконує окрему хімічні досліди З допомогою вчителя, складає за допомогою вчителя скорочену умову задачі.
	5	Студент відтворює навчальний матеріал з допомогою вчителя, дає визначення деяких понять;описує хід виконання хімічних дослідів;самостійно складає скорочену умову задачі.
	6	Студент самостійно відтворює значну частину навчального матеріалу, з допомогою вчителя порівнює хімічні об'єкти: описує окремі спостереження за перебігом хімічних дослідів; самостійно робить обчислення за готовою хімічною формулою.
Достатній	7	Студент самостійно і логічно відтворює фактичний і теоретичний навчальний матеріал, класифікує хімічні об'єкти; самостійно виконує практичну роботу згідно з інструкцією, описує хід роботи; наводить потрібні рівняння реакцій за умовою задачі.
	8	Студент виявляє розуміння основоположних хімічних теорій і фактів, наводить приклади на підтвердження його: описує спостереження за перебігом хімічних дослідів;робить необхідні позначення до рівняння реакцій за умовою задачі.
	9	Студент володіє навчальним матеріалом і застосовує знання у стандартних ситуаціях, робить висновки; робить окремі висновки з практичної роботи; розв'язує за допомогою вчителя задачі.
Високий	10	Студент володіє засвоєними знаннями і використовує у нестандартних ситуаціях, самостійно використовує інформацію ; виконує хімічний експеримент, раціонально використовуючи обладнання і реактиви; самостійно розв'язує задачі.
	11	Студент володіє глибокими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, знаходить і аналізує додаткову інформацію; робить поетапні спостереження за перебігом хімічних дослідів, раціонально розв'язує задачі.
	12	Студент має системні знання з предмета, свідомо використовує їх, у тому числі й у проблемних ситуаціях, самостійно оцінює явища; робить обґрунтовані висновки з хімічного експерименту, розв'язує експериментальні задачі за власним планом;розв'язує комбіновані задачі.

9. Методичне забезпечення курсу

- опорні конспекти лекцій;

- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного оцінювання навчальних досягнень студентів;
- мультимедійні презентації з хімії;
- пакети тестових завдань для семестрової контрольної роботи;
- відеозаписи демонстраційних експериментів з хімії «віртуальна хімічна лабораторія»;
- електронні посібники з курсу «Хімія» 10-11 класи;
- засоби підсумкового контролю(комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);

10. Рекомендована література

Основна література

- Буринська Н.М., Величко Л.П. Хімія, 11 кл. Підручник для середніх шкіл - Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005, 2006.-176 с.
- Буринська Н.М., Величко Л.П., Хімія 10 кл.: Підруч.для загально освіт.навч.закл.- 2-ге вид., перероб. та доп.- К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005.- 192с.
- Домбровський А.В., Лукашова Н.І., Лукашов С.М Хімія ІО-11: Органічна хімія: Підручник для 10-11 кл. середньої загальноосвітньої школи. - Київ: «Освіта», 2003.- 192 с
- Попель П.П., Л.С.Крикля. Хімія: підруч. для 10 кл. загальноосвіт.навч.закл./ П.П.Попель, Л.С.Крикля.- К.: ВЦ «Академія», 2010.-208с.: іл.
- Попель П.П, Л.С.Крикля. Хімія: підруч. для 11 кл. загальноосвіт.навч.закл. (академічний рівень) / П.П.Попель, Л.С.Крикля.- К.: ВЦ «Академія», 2011.- 352с.: іл.
- Ярошенко О.Г. Хімія: підруч. для 11 кл. загальноосвіт.навч.закл. (рівень стандарту) / О.Г.Ярошенко- К.: Грамота, 2011.-232с.: іл.

Додаткові підручники та навчальні посібники			
Хімія (підручник), 11 кл.	Савченко І.О., Крикля Л.П., Попель П.П.	Академія	2003
Тренувальні тести з хімії	Титаренко Н.В.	Генеза	2008
Практичний довідник з хімії, 9-11 кл.	Ісаєнко Ю.В., Гога С.Т.	Весна	2008
Збірник задач з хімії з прикладами розв'язання (посібник), 7-12 кл.	Романишина Л.М. та ін..	Навчальна книга - БОГДАН	2007
Хімія. Тести, 8-11	Курмакова І.М.	Академія	2007
Тести. Хімія, 11	Курмакова І.М. та ін.	Академія	2007
Тематичне оцінювання з хімії (посібник), 10-11 кл.	Дехтяренко С.Г., Хандожко І.М.	ЛПС	2004

